

Qeqqata Kommunia

Departement for Børn og unge
Postboks 260
3900 Nuuk

Ulloq / Dato	28/05/2024
All. nr. / Brev nr.	2400049
J. nr.	47.00
Sull. / Sagsbeh.	hhol lok. 7314

Sendt til e-mail: iian@nanoq.gl, hina@nanoq.gl, kioi@nanoq.gl

Qeqqata Kommunias høringssvar vedr. forslag til Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap

Qeqqata Kommunia er glade for at kunne komme med bemærkning til forslag til Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap. Qeqqata Kommunia er også glade for at FN's Handicapkonventionens om personer med handicaps rettigheder er mere fokus i forslag til Inatsisartutlov, samt at personer med handicaps kanbanes mere for at være en del af samfundet og der ønskes at fremme disse personers selvstændighed, respekten og værdighed.

I høringen kunne Qeqqata Kommunia ikke se hvilket økonomiske konsekvenser for kommunerne, når personer med handicap integreres mere i samfundsudvikling og mere udbytte af deres rettigheder. Dette forhold vil medføre mere ressourcer på kommunale arbejdskraft og økonomi. Samtidig har kommunerne oplevet mangel på ressourcer og personale ikke kun på handicapområdet, men også relaterede områder som ældrepleje og hjemmehjælpsområdet. Disse forhold bør have været udredt inden forslag til Inatsisartutloven for støtte til personer med handicap blev udarbejdet – da det er essentielt ved støtteformer og rettigheder. Det kan være tvivlsomt, hvorvidt kommunerne vil være i stand til at indfri disse udvidede rettigheder pga. mangel på personalemæssige og økonomiske ressourcer.

Qeqqata Kommunia efterlyser også at der bør være mere klarere retningslinje if. med at der sker alvorlige situationer som sygdom og dødsfald af personen med handicap. Lovens ansvarsområder skal klart defineres, herunder hvem der skal modtage den første anmeldelse fra døgninstitutioner, og hvor denne anmeldelse skal sendes hen derefter.

Samt mere klarere regler for at når en handlingsplan, statusrapporter og gældende tilsynskrav ikke følges ved døgntilbud ikke følges op, der bør være konsekvenser såfremt der ikke følges op på disse. Qeqqata Kommunia bemærker også at det er meget få tilbud fra visitationsenheder om pladser på døgninstitutioner, hvilket betyder at mange ældre borgere som har handicap, ikke passer ind i plejeboliger og derfor har brug for en ny visitationsenhed til døgninstitutioner.

Loven kræver hjælpemidler og beskriver, hvordan disse skal bruges. Vi ved, at kun få byer langs kysten har fagfolk, og resten af byerne og bygderne mangler fagfolk, hvilket gør det svært at følge lovens krav om hjælpemidler. Rehabiliteringscentre kan heller ikke forventes at kunne hjælpe, da deres kapacitet også er begrænset.

Qeqqata Kommunianut saaffiginnitoqartassaaq, inunnut ataašiakkaariut pinani.
Henvendelse bedes adresseret til Qeqqata Kommunia og ikke til enkeltpersoner.

Kommunip allaffia · Kommunekontoret

Sisimiut Makkorsip aqquserna 2 · Boks 1014 · DK-3911 Sisimiut
Maniitsoq Kuittartoq B-1077 · Boks 100 · DK-3912 Maniitsoq
Telefon (+299) 70 21 00
Telefax (+299) 70 21 77
www.qeqqata.gl

Ammasarfiit: Ataas., marlu., sisam., aamma talli. (pingasungnornermi maloqaasarpooq)	10-14 ⁰⁰
Maniitsumi/Sisimiuti Innuttaasunik Sullissivik	10-17 ⁰⁰
Åbningstider: Man., tir., tor. og fre. (onsdag lukket) Borgerservice i Maniitsoq/Sisimiut tors.	10-14 ⁰⁰ 10-17 ⁰⁰

Så hvem skal være ansvarlig for, at loven overholdes overalt? For eksempel er der ofte mangel på fysioterapeuter i byerne og bygderne, så hvis der blev oprettet mobile teams, kunne de være til stor hjælp og kunne bruges overalt. Hvem skal være ansvarlig for sådanne opgaver?

Aflastning §86: Mange ansøgere ønsker ikke at tage personer med handicap ind i deres familier, hvilket betyder, at familiepleje ofte anvendes på baggrund af behovet. Kravene til familiepleje skal være klarere og "mildere".

Tidlig indsats: Det ønskes, at det præciseres, hvad der præcis er grundlaget for dette, da det allerede er inkluderet i børneloven.

Hvad er grundlaget for de år, der er angivet i forhold til efterværn?

Problemet med at få støttepersoner langs kysten er en vedvarende udfordring; hvordan kan dette organiseres anderledes?

Kommuneqarfik Sermersoaq har fremsendt udkast til omfattende bemærkninger til forslag til den nye Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap, som vi ønsker at støtte i dette høringsssvar. Vi vil dog gerne tilføje de punkter, vi finder mangler eller ønsker at formulere anderledes.

1). Definition og Betegnelse for Handicap:

Den nye lov ser ud til at eliminere nogle steder begrebet "handicap" som en faktor, og ordet "handicap" er udgået fra en del nye lovbestemmelser. Vi foreslår en præcisering af, hvilken betegnelse vi som ansatte skal anvende i fremtiden.

2). Indarbejdelse af Bekendtgørelser:

Indarbejdelse af to bekendtgørelser (Selvstyrets lovbekendtgørelse af Inatsisartutlov nr. 7 af 1. juni 2022 og Selvstyrets bekendtgørelse nr. 19 af 4. november 2019) i lovforslaget gør det væsentligt mindre bruger- og læsevenlig og vanskeligere til at justere fremadrettet. Det anbefales, at bekendtgørelserne holdes separate for at opnå bedre lovteknik og struktur samt muliggør fremtidige ændringer.

3). Kopiering af den danske lovgivning:

Måske den største udfordring i lovforslaget er kopiering af lovbestemmelser fra den danske servicelov ind i det. Det kan ses, at mange forslag til nye støtteforanstaltninger stammer fra serviceloven og flere bestemmelserne kopieres næsten verbatim som virker meget forvirrende pga. de juridiske og begrebsmæssige forskelle der eksisterer mellem den danske og den grønlandske sociallovgivning. Det er især kritisabelt at man kopierer næsten direkte: a). lovbestemmelser i § 10 fra § 85 i serviceloven (SEL), b). lovbestemmelser i § 16 fra § 11 i SEL (nu ophævet og migreret til den danske barnets lov), c). lovbestemmelser i § 17 fra § 63 i SEL (nu ophævet og migreret til den danske barnets lov), d). lovbestemmelser i § 76 fra § 82a i SEL, e). lovbestemmelser i § 77 fra § 82b i SEL.

4) Økonomiske Konsekvenser:

Med den øgede støtte følger også øgede omkostninger, som ikke kan undgås. Vi ønsker en redegørelse for, hvordan de nødvendige midler til hjemmepleje og andre støttemuligheder vil blive fordelt i henhold til den nye lovgivning.

5) Anmeldelsespligt i Døgninstitutioner:

§60 vedrørende døgninstitutioner bør præciseres, især omkring ansvarsfordelingen ved alvorlig sygdom eller dødsfald blandt beboerne. Det bør klart defineres, hvem der er ansvarlig for at anmelde sådanne hændelser til kommunen.

6) Implementering og Tilsyn:

Ansvarsområderne i forhold til handleplaner, statusrapporter og tilsynskrav skal klart defineres. Der bør indføres konsekvenser for manglende implementering, for at sikre at kommunernes ansvar overholdes.

7) Visitationsenheder og Pladser på Døgninstitutioner:

Der er behov for flere pladser på døgninstitutioner, da mange ældre borgere ikke passer i plejeboliger pga. sine psykiatriske diagnoser. En ny visitationsenhed for døgninstitutioner bør oprettes for at imødekomme dette behov.

8) Hjælpemidler og Fagpersonale:

Loven kræver hjælpemidler og beskriver deres anvendelse. Manglen på fagpersonale i mange byer og bygder gør det svært at overholde disse krav. Mobile teams med fagpersonale kunne være en løsning, og ansvarsfordelingen for disse teams bør afklares.

9) Aflastning (§86):

Kravene ifm. aflastning i familiepleje bør være klarere og mindre restriktive, da mange ansøgere ikke ønsker at tage personer med handicap ind i deres familier. Der er ikke klart, hvorvidt plejefamilier skal opfylde samme krav man stiller på børneområdet (især plejefamilietilladelse).

10) Tidlig indsats:

Der ønskes en præcisering af, hvad der specifikt menes med bestemmelser om tidlig indsats, da dette allerede er dækket af børneloven og lovbestemmelserne stammer angiveligt fra danske forskrifter på børneområdet.

11) Efterværn:

Der ønskes en afklaring af grundlaget for de år, der er angivet i forhold til efterværn (16 år til og med 22 år i lovforslaget vs. 18 år til og med 23 år i børnestøtteloven).

12) Støttepersoner langs kysten:

Det er en vedvarende udfordring at få støttepersoner langs kysten. Vi foreslår alternative løsninger, såsom pilotprojektet i Qeqqata Kommunia, der bringer arbejdskraft fra Østasien.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta / Med venlig hilsen

Paneeraq Olseh
Atugarissaarnermut Pisortaaneq
velfærdsdirektør

Qeqqata Kommunia

Meeqqanut Inuuusuttunullu Naalakkersuisoqarfik
Postboks 260
3900 Nuuk

Ulloq / Dato 28/05/2024
All. nr. / Brev nr. 2400049
J. nr. 47.00
Sull. / Sagsbeh. hhol lok. 7314

E-mailimut uunga nassiunneqarpoq: iian@nanoq.gl,
hina@nanoq.gl, kio@nanoq.gl

Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaannut siunnersuummut tunngatillugu tusarniaanermut Qeqqata Kommuniata akissuteqaataa

Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuummut Qeqqata Kommunianit oqaaseqaateqartoqarsinnaammat nuannaarutigineqarpoq. Qeqqata Kommunianittaaq nuannaarutigineqartut ilagivaat Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuummi inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Inuit innarluutillit pillugit isumaqatigiissutaat pingaartinneqarnerummat kiisalu inuit innarluutillit inuiaqatigiit akornanniinnerulernissaannut aqqutissiuunneqarsinnaammata inuillu pineqartut nammineernerunissaat, ataqqineqarnissaat naleqartinneqarnissaallu siuarsarneqarluni.

Inuit innarluutillit inuiaqatigiinni peqataatinneqarnerulererini pisinnaatitaaffimminnillu pissarsiffigilluartarnermikkut kommuninut aningaasaqarnikkut kingunerisassai tusarniaassummi Qeqqata Kommunianit takuneqarsinnaanngillat. Pissutsit tamakku kommunimi sulisoqarnerulerissamik aningaasaqarnerulerissamillu kinguneqartussaapput. Tamatuma peqataanik kommunit inuit innarluutillinnut susassaqarfimmiiinnaanngitsoq aammali utoqqarnik paaqqutarinninnermi angerlarsimaffimmilu ikiorteqarnermi sulisussaaleqisarneq misigisarpaat. Tapersuersueriaatsini pisinnaatitaaffinnilu pingaaruteqarluinnarmata pissutsit tamakku inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuutip siammerterneqannginnarami qulaajarneqarsimassagaluarput. Sulisoqarnikkut aningaasaqarnikkullu amigaateqarneq pissutigalugu pisinnaatitaaffiit annertusisat kommuninit piviusunngortinneqarsinnaanerat nalorninarsinnaavoq.

Ajorluinnartunik soorlu inunnik innarluutillinnik napparsimalertoqartillugu toqukkullu qimaguttoqartillugu erseqqinnerusunik malittarisassaqartoqartariaqarnera Qeqqata Kommunianit ujartorneqarpoq. Akisussaaffeqarfiit inatsimmi erseqqissumik nassuaatigineqassapput, matumani ulloq unnuarlu paaqqinniffiit nalunaarutit siullit kikkunnit tiguneqartassasut aamma kingorna nalunaarutit sumut nassiunneqartassasut ilanggulligit.

Kiisalu iliuusissatut pilersaarutit, killifissiorluni nalunaarusiat nakkutilliinermilu piumasaqaatit atuuttut ulloq unnuarlu neqeroorummi malinnejanngippata erseqqissumik malittarisassaqartinneqarnissaat, tamakku malinnejanngippata kinguneqartitsisoqartariaqarpoq. Qeqqata Kommunianit maluginiarneqarportaaq ulloq unnuarlu paaqqinniffinni inissat pillugit innersuussisartoqatigiinnit neqeroorutit

*Qeqqata Kommunianut saaffiginnitoqartassaaq, inunnut ataašiakraanut pinani.
Hen vendelse bedes adresseret til Qeqqata Kommunia og ikke til enkeltpersoner.*

Kommunip allaffia · Kommunekontoret

Sisimiut Makkorsip aqquserna 2 · Boks 1014 · DK-3911 Sisimiut
Maniitsoq Kuittarioq B-1077 · Boks 100 · DK-3912 Maniitsoq
Telefon (+299) 70 21 00
Telefax (+299) 70 21 77
www.qeqqata.gl

Ammasarfiit: Ataas., marlu., sisam., aamma talli.

(pingasungornermi matoaqasarpoo)

Maniitsoq/Sisimiuti Innuttaasunik Sullissivik

10-14⁰⁰

10-17⁰⁰

Åbningstider: Man., tir., tor. og fre.

(onsdag lukket)

Borgerservice i Maniitsoq/Sisimiut tors.

10-14⁰⁰

10-17⁰⁰

amerlangitsut, kingunerisaanillu innuttaasut utoqqaat innarluutilit paaqqutarinniffii naleqqutinngitsut taamaattumillu ulloq unnuarlut paaqqinniffimmut nutaamik innersuussisartoqatigiinnik pisariaqartitsisartut.

Inatsimmi ikuuitit nassuaatillu pisariaqartinneqarput ilaagitut qanoq tamakkua atorneqassasut. Nalunngilarput sineriammi illoqarfii amerlangitsut ilinniarsimasunik sulisoqartut, aamma illoqarfii nunaqarfii illu sinnerini ilinniarsimasut amigaataapput, taamaattumik ikorsiissuteqarnissamut inatsimmi piumasaqaatigineqartut malikkuminaatsinneqassapput. Piginnaangorsaaqqiffiit ikuussinnaanissaat naatsorsuutigineqarsinnaassanngilaq, taakkumi inissaqassusaat aamma killeqarpoq.

Taamaattumik suni tamani inatsisip malinneqarnissaanik kina akisussasuussava? Assersuutigalugu illoqarfinni nunaqarfinnilu timimik sungiusaasut amigaataakkajuttarput, taamaattumik angalasarsinnaasunik pilersitsisoqaraluarpal iluaqtaangaatsiassaaq sumilu tamani atorneqarsinnaassalluni. Suliassaq taama ittoq kimit akisussaaffigineqassava?

Oqilsaassineq § 86: Qinnuteqartorpaaluit inunnik innarluutilinnik ilaquitaminniititaqalernissartik kissaatigineq ajorpaat, taamaammat pisariaqartitsineq tungavigalugu angajoqqaarsiat amerlasuutigut atorneqartarput. Angajoqqaarsianut piumasaqaatit erseqqinnerullutillu "sakkukinnerusariaqarput".

Siusinaartumik iliuuseqarneq: Tamanna meeqqanut inatsimmeereermat tamatumunnga suna toqqammaviunersoq erseqqissumik oqaatigineqarnissaa kissaatigineqarpoq.

Sulinuiteqareernermermi malitseqartitsisarneq eqqarsaatigalugu ukiunut suut ilangunneqarsimanersut suna toqqammavia? Sinerissami tapersorsorteqartarniarneq ajornartorsiutaajuatuovoq; tamanna qanoq aaqqissuulluarneqnerusinnaava?

Inuit innarluutilit tapersorsorneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsissaannut siunnersummut oqaaseqaaterpassuit Kommuneqarfik Sermersuumiit siunnersuutit nassiussaqartoqarpoq, tamannalu uagut tusarniaassummut akissuteqaaammi matumanit taperserusupparput. Immikkoortut amigaateqartut imaluunniit allaanerusumik oqaaseqaatitalersorusutagut ilanngukkusuppagut.

1) Innarluutaasup Nassuaataa Taaguutaalut:

Inatsimmi nutaami taaguut "innarluutilik" immikkoortutut sumiiffiit ilaanni peerneqarsimarpasippoq aamma oqaaseq "innarluutilik" inatsimmi aalajangersakkami nutaami peerneqarsimavoq. Uagut sulisutut siunissami taaguut suna atortalissanerippuit erseqqissaassutigineqassasoq siunnersuutigaarput.

2) Nalunaarutinik suliarinnittarnerit:

Inatsisissatut siunnersummit nalunaarutit marluk (Inatsisartut inatsissaannit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 7, 1. juni 2022-meersoq aamma Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 19, 4. november 2019-imeersoq) ilangunneqarneri atuisunut atuarnissamullu pitsaanerulersinsingilaq siunissamilu iluarsiinissamut ajornakusoortitsisinnaalluni. Inatsisitigut teknikki aaqqissuussaanerlu pitsaanerusoq anguniarlugu kiisalu siunissami allannguisinnaaneq periarfissaatikkumallugu nalunaarutit immikkoortinnejnqarnissaat innersuussutigineqassaaq.

3) Qallunaat inatsisaannik assiliineq:

Inatsisissamut siunnersummi ajornartorsiutanerpaasinnaasoq tassaavoq qallunaat kiffartuussinermut inatsisaanit inatsisitigut aalajangersakkat assileriarlugit ikkunneqarneri. Takuneqarsinnaavoq tapersersuinissamut suliniutissatut siunnersuutit nutaat arlallit kiffartuussinermut inatsimmeersuuusut aalajangersakkaniit amerlasuuneersuuusullu, oqaasertai tamangajaasa assiliinnarlugit, taamaammat inatsisitigut taaguutillu assigiinngitsut qallunaat kalaallillu isumaginninnermut inatsisaanni pioreersut akornanniittut pissutaallutik paatsuunganartitsipput. Pingaartumik assingajaanik assilsaq isornartorsiornarpoq; a) kiffartuussinermut inatsimmi § 85-imiit inatsisissatut aalajangersagaq § 16-imi (maanna atuukkunnaartinneqarsimasoq qallunaallu meeqqanut inatsisaannut nuuginnagaq), c) SEL-imi § 63-imiit inatsisissatut aalajangersagaq § 17-imi (maanna atuukkunnaartinneqarsimasoq qallunaallu meeqqanut inatsisaannut nuuginnagaq)), d) SEL-imi § 82a-miit inatsisissatut aalajangersagaq § 76-imi, e) SEL-imi § 82b-miit inatsisissatut aalajangersagaq § 77-imi.

4) Aningaasaqarnikkut kingunerisinnasai:

Tapersersuinerulernissaq avaqqunneqarsinnaanngitsumik aningaasartuuteqarfiunerulerlertussaavoq. Inatsit nutaaq naapertorlugu angerlarsimaffimmik paaqqutarinninnermut allatigullu tapersersuinissamut periarfissanut aningaasaliissutissat pisariaqartut qanoq agguataarneqassasut pillugit nassuaasoqarnissaa kissaatigaarput.

5) Ulloq unnuarlu paaqqinniffinni nalunaartussaatitaaneq

Ulloq unnuarlu paaqqinniffiit pillugit § 60 erseqqissaassutigineqartariaqarpoq, pingaartumik najugaqartut akornanni ajorluinnartumik napparsimalertoqartillugu imaluunniit toqukkut qimaguttoqartillugu akisussaaffimmik agguataarinermut tunngasoq. Taamatut pisoqartillugu kikkut kommunimut nalunaarutiginnittassasut nassuaasiorfigineqartariaqarpoq.

6) Atuutilersitsineq aamma nakkutilliineq:

Iliuusissatut pilersaarutit, killifinnut nalunaarusiat nakkutilliinermullu piumasaqaatit eqqarsaatigalugit akisussaaffeqarfiit erseqqissumik nassuaatigineqartariaqarput. Kommunini akisussaaffigineqartut malinneqarnissaat qulakkeerniarlugu atuutsitsilertannginnerup kinguneqartittarnissaa atuutsinneqartariaqarpoq.

7) Innersuussisartoqatigiit aamma ulloq unnuarlu paaqqinniffinni inissat:

Innuttaasut utoqqarpassuit tarnikkut nappaateqarnerat pissutigalugu ulloq unnuarlu paaqqinniffinni inissat amerlanerusut pisariaqartinneqarput. Pisariaqartitsineq naammassisinnaajumallugu ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut innersuussisartoqatigiinnik nutaanik pilersitsisoqartariaqarpoq.

8) Ikuutit aamma sulisut ilinniarsimasut:

Inatsimmi ikuutit qanorlu atorneqassasut nassuaataat pisariaqarput. Illoqarfippaalunni nunaqarfippaalunnili ilinniarsimasunik sulisoqannginnikkut piumasaqaatit pineqartut naammassiuminaatsinnejassapput. Sulisut ilinniarsimasut angalasinnaasut iluarsiissutaasinnaapput, aamma suleqatigiit pineqartut akisussaaffiisa agguataarneqarnissaat qulaajarneqartariaqarput.

9) Oqilisaassineq (§86):

Angajoqqaarsiani oqilisaassisarnermi piumasaqaatit erseqqinnerusariaqarlutillu killilersugaannginnerusariaqarput, qinnuteqartummi amerlasuut inunnik innarluutilinnik

ilaquuttamiiniitaqarusunngitsorpassuusaramik. Angajoqqaarsiat meeqqanut suliassaqarfimmi assingiimmik piumasaqaatitaqartinneqassanersut erseqqissumik allassimanngilaq (pingaartumik angajoqqaarsianngornissamut akuersissutit).

10) Siusinaartumik iliuuseqarneq:

Siusinaartumik iliuuseqarneq pillugu aalajangersakkat qanorpiaq paasisassaanersoq erseqqissaassutigeqquneqarpoq, meeqqanut inatsimmit matussusigaareermat inatsimmi lu aalajangersakkat qallunaat meeqqanut suliassaqarfimmiitneqareersuunnguatsiarluni.

11) Suliniuteqareernermi malinnaaviginneq:

Suliniuteqareernermi malitseqartitsinerit eqqarsaatigalugit ukiuinut tunngavigineqartut qulaajaaffigineqarnissaat kissaatigineqarpoq (inatsisissamut siunnersuummit 16-iniit 22-nut ukiullit akerlianillu meeqqanik tapersersuinissamut inatsimmi 18-iniit 23-nut ukiullit).

12) Tapersorsortaaasut sinerissamiittut:

Sinerissami tapersorsorteqartitsiniartarneq ajornartorsiutaajuaannartuuvoq. Allatut aaqqiisinnaaneq siunnersuutigaarput, ilaatigut Qeqqata Kommuniani Nunarsuarmioqatitsinni Kangianiit sulisunik suliniutitut misileraaneq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta / Med venlig hilsen

Paneeraq Olsen
Atugarissaarnermut Pisortaaneq
velfærdsdirektør